

Cezura economică

„Eu cred că majoritatea teoreticienilor ar susține că o teorie economică bună se preocupă de rezultatele interesante din modelele în care toți factorii se angrenează într-un comportament individual de maximizare.”

George A. Akerlof

Criza actuală a scos în evidență slaba consistență a funcției economiei simbolice, mai ales atunci când aceasta încearcă să legitimeze fenomene care ies din sfera determinantă de semnificații a funcției de producție. Consecința cea mai evidentă este presiunea autostimulativă pentru câștig. Economia simbolică își inventează frenetic algoritmi performanței, mizând pe ipoteza a ceea ce poate fi numit suficiența exclusivă. Bani fictivi – în expresiile lor tehnice extrem de variate – constituie substanța nelimitată a succesului căutat de economia simbolică.

Practic, în această formulă, economia simbolică, cu deosebire în componenta ei bursieră, introduce cezura totală cu funcția de producție, generând propriul univers de creare a valorii.

Până la acest nivel de înțelegere, lucrurile încă par să nu iasă din logica economiei. Atât timp cât centrarea economiei simbolice este similară cu cea a economiei reale, și anume pe maximizarea randamentului, problema consistenței aproape că nu se pune. Dar realitatea a evoluat într-o direcție în care logica se blochează. Intrarea în zona pierderilor se arată pentru economia simbolică o stare care-i anulează propensiunea spre autonomie în raport cu economia reală în general, cu latura ei publică, în special.

Criza financiară, pe canalul bursier, afectează în mod indirect economia reală, prin scăderea valorii acțiunilor, și în mod direct eșalonul bancar al economiei simbolice, atât prin marcarea activelor toxice acumulate, cât și prin avalanșa creditelor neperformante. Sistemul bancar este catastrofal lovit de panica generalizată. Soluția la problema pierderilor nu mai ține de propriile-i mecanisme. Filosofiei suficienței exclusive nu-i rămâne decât să releve apocalipsa. Singura modalitate de a evita colapsul este ca funcția economiei

simbolice să se cupleze la semnificația determinantă a comportamentelor specifice funcției de producție.

Economia publică, în varianta ei de expresie a finalității sociale servite de funcția economiei reale, oferă suportul de redresare a economiei simbolice, înainte de toate a eșalonului băncilor comerciale, cel mai puternic afectat. În acest fel, ceea ce părea să fie dreptul la autodeterminare valorică a economiei simbolice a necesitat, din cauza pericolului prăbușirii, activarea răspunderii de solidaritate a economiei reale. Injecția de bani reali devine răspunsul logic la comportamentul febril al banilor fictivi. Dar este și sancțiunea promptă a lărgirii spațiului interfuncțional operate de economia simbolică față de economia reală.

Criza mai relevă și faptul că atât în realitate, cât și în teorie, ca și în ansamblul acțional presupus de ele, nu pot fi evitate catastrofele atunci când se exagerează cu sciziunile. O teorie care ambiționează să provoace o altă realitate decât cea obiectivă, chiar și mizând pe scopuri nobile, duce mai degrabă la eșec. O realitate care sfidează referențialele modelelor explicative echilibrate, de natură științifică, sfârșește în recesiune. Consistența teoriilor sociale și funcționalitatea sistemelor societale nu pot fi gândite și tratate separat decât cu riscul acceptării ca parametri ai performanței ipoteze false și rezultate critice.

În cazul economiei simbolice s-a acceptat, prin neomonetarism, ipoteza independenței complete a funcției monetare de condiționalitățile semnificanților valorici specifici funcției de producție. Greșeala de înțelegere constă într-o formulă mentală de natură extensivă, prin care un experiment de imunizare politică, cum este independența băncilor centrale, este clonat pentru toate componentele economiei simbolice. Or, abuzul de interpretare este fatal pentru că pur și simplu amestecă planurile, elimină logica, schimbă regulile de bază, operează cu asumpții, înlocuiește universul real cu cel virtual, falsifică esența calculelor de raționalitate, intră în contradicție cu legile fizice ale simetriei, determinismului, entropiei etc. Aspecte care nu sunt posibile când independența se limitează doar la autoritatea băncii centrale.

Autonomizarea economiei simbolice pe rațiuni de superperformanță randamentală, pe de o parte, și pe argumentul transformării speculației în mecanismul infailibil al producerii avuției, pe de altă parte, pe lângă faptul că aruncă în derizoriu regulile de prevalență în orice sistem economic, instituie o formulă generatoare de dezechilibre al cărei efect este subminarea funcționării sistemelor societale.

Când lumea banului devine suficientă sieși, aceasta strică simetria arhitecturii umanității, cea dintre necesități și posibilități, aspirații și discernământ, drepturi și responsabilități, costuri și efecte etc.

Marin Dinu

Cuprins

Rolul simulărilor de criză (scenariilor de stress-test) în activitatea de management al riscurilor și în evitarea unei noi crize	
Arion Negrilă	5
Despre intensitatea concurenței internaționale pentru subvenționarea ISD	
Nuno Carlos Leitão, Zuzana Iršová	25
Despre cum arăta prima mare criză economică din istorie	
Liviu C. Andrei	27
The Role of Empathy in Developing the Leader’s Emotional Intelligence	
Leonardo Badea, Nicolae Alexandru Pană	41
Sănătatea economiei ca organism viu	
Constantin Popescu, Cristina Burghilea	53
Rolul auditului intern în optimizarea guvernancei corporatiste la nivelul grupurilor de întreprinderi	
Ionel Bostan, Veronica Grosu	63
Gestiunea riscurilor bancare prin prisma acordului Basel II	
Vasile Dedu, Roxana Nechif	85
O abordare istorică a rolului populației în dezvoltarea economică (perioada antichitate – secolul XIX)	
Mirela Ionela Aceleanu	99
The Liability of the Employer and the Liability of the Employees between Civil Law and Labour Law	
Alexandru Popa	

Notă: Autorii sunt responsabili de clarificarea dreptului de utilizare a informațiilor cuprinse în articole.

Revizie text:

Gabriela Ochiană

Tehnoredactare computerizată:

Nicoleta Bobocea

Coperta:

Alexandru Ion

Difuzare și abonamente:

Mircea Dinu

Tel./Fax: 021/210.73.10; 021/210.63.07

021/210.63.08

Indexări în baze de date:

Research Papers in Economics (RePEc)

<http://www.ideas.repec.org>

Directory of Open Access Journals (DOAJ)

<http://www.doaj.org>

EBSCO Publishing

<http://www.ebscohost.com>

CNCSIS B+

www.economieteoreticasiaplicata.ro; www.ectap.ro

Recepție texte: economia.ta@edeconomica.com